

Notat

Til	Arbeids- og sosialkomiteen
Fra	Hovedorganisasjonen Virke
Dato	16.10.2014
Sak	Notat til Arbeids- og sosialkomiteens høring om statsbudsjettet for 2015

Hovedorganisasjonen Virke representerer 18 600 virksomheter med 220 000 ansatte i bredden av norsk næringsliv.

Kapittel 634 Arbeidsmarkedstiltak (Post 76)

Antallet tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne kuttes med 1000 plasser. Det foreslås 12 000 plasser til arbeidssøkere og 56 700 plasser for personer med nedsatt arbeidsevne. Virke mener det snarere er behov for å øke enn å redusere antallet tiltaksplasser:

- Det er **ventetid for tiltak** i dag. Ventetid kan gjøre det tyngre å komme i aktivitet og hindre tilbakeføring til arbeid. Dessverre kan NAV ikke p.t. fremvise en oversikt over ventetiden.
- Det foreslås innført **aktivitetsplikt** for mottakere av sosialhjelp. Virke støtter dette men understreker at forutsetningen for at tiltaket skal føre til at flere kommer i arbeid, vil være at både klienter og arbeidsgivere sikres oppfølging. Det vil dermed være behov for flere tiltaksplasser for å gjennomføre denne endringen.
- Det er enighet om økt innsats for å inkludere flere med redusert funksjonsevne i arbeidslivet; blant annet uttrykt i **delmål 2** i IA-avtalen fra 2014. En del av disse vil ha redusert arbeidsevne, i alle fall i en periode, og det blir derfor merkelig å redusere antall tiltaksplasser for denne gruppen.

Virke mener derfor at man som et minimum reverserer kuttet.

Andre tiltak for å bidra til økt inkludering:

Vi viser til IA-avtalen der det fremgår at myndighetene skal

- forenkle lønnstilskuddsordninger,
- forbedre og tydeliggjøre innholdet i tilretteleggingsgarantiene og
- utrede en ordning med arbeidsutprøving i egen virksomhet med full finansiering fra NAV.

Virke forventer at regjeringen så snart som overhodet mulig kommer tilbake til IA-partene med konkrete endringer i lønnstilskuddsordninger, tilretteleggingsgaranti og ordningen med arbeidsutprøving. Det var og er en forutsetning for å slutte seg til avtalens delmål 2.

Vi merker oss også at det knyttes forventninger til de konklusjoner som ekspertutvalget (Vågengutvalget) vil komme med vår 2015. Forslag til forbedringer må ta utgangspunkt i en bredere forståelse av "bruker" enn det som fremkommer i budsjettet. Skal vi lykkes med å inkludere flere i arbeidslivet, må NAV behandle **arbeidsgivere som brukere** og innrette oppfølging og tilrettelegging etter det.

Rapporten Arbeidsgiverperspektiver på inkludering ([AFI-rapport 5/2014](#)) viser at arbeidsgivere som åpner for arbeidstrening i egen virksomhet opplever manglende oppfølging fra NAV og byråkratiske tilskuddsordninger som viktige barrierer for å kunne inkludere flere. På tross av det viser [Virkemålet 2014](#) (Virkes årlige arbeidsgiverundersøkelse) at 53 prosent av arbeidsgivere i privat sektor har tatt i mot personer på praksisplass; en økning på 10 prosentpoeng fra 2013.

Like konkurransevilkår ved anbud på arbeidsmarkedstiltak

Virke er glad for at regjeringen varsler at de vil gjennomføre den foreslåtte sammenslåingen av tiltak innenfor avklarings- og oppfølgingsområdet. Dette vil styrke arbeidet med å få flere inkludert i ordinært arbeidsliv. I tillegg vil det føre til at aktører med lang erfaring i å bistå både arbeidssøkere og arbeidsgivere får brukt sin kompetanse.

Når endringen settes i verk er det avgjørende at konkurransen mellom attføringsbedrifter og tiltaksarrangører skjer på like vilkår. Attføringsbedriftene har helt eller delvis kommunale eiere og har ofte et tett samarbeidsforhold med sine vertskommuner. Dersom attføringsbedriftene får dekket hele eller deler av driften fra kommunale midler, bør det vurderes om dette er hensiktsmessig eller om det i praksis hemmer fri konkurranse. Det er avgjørende at oversikten over kostnader er transparente og gir et riktig bilde av faktiske driftsutgifter. Om nødvendig må man opprette regnskapsmessige enheter for de konkurranseutsatte delene. Alle kostnader knyttet til drift, lønn, pensjonspremier, periodiserte pensjonskostnader, husleie, strømregninger m.m. må legges her. Dersom attføringsbedriftene eller andre tilbydere deltar i konkurranse på subsidierte vilkår vil dette etter Virkes oppfatning være kryss-subsidiering i strid med statsstøttereglene i EØS-avtalen.

Kapittel 640 Arbeidstilsynet

Virke er fornøyd med at regjeringen har foreslått en økning i budsjettet på 25 millioner kroner for å styrke den målrettede og samordnede innsatsen mot arbeidslivskriminalitet mellom Arbeidstilsynet, Skatteetaten og Politiet. Erfaringer viser at det kan være grunn til å sette nasjonale og/eller bransjevise måltall for slike samordnede tilsyn. Like viktig er det at tilsynene utføres av personer med god bransjekunnskap.

I tillegg etterlyser Virke blant annet:

- Evaluering av tiltakene innført gjennom de tre handlingsplanene mot sosial dumping for å sikre at de har god og forventet effekt på useriøse og kriminelle aktører og ikke i urimelig grad belaster de seriøse aktørene ytterligere.
- Utredning av nasjonal minstelønn som et alternativ eller et supplement til allmenngjøring av tariffavtaler. Det kan reises både prinsipielle og praktiske innvendinger mot allmenngjøringsinstituttet og andre ordninger bør derfor vurderes seriøst. Vi viser i den forbindelse til dok 8:74 S og vårt [notat](#) i den forbindelse.
- Utredning av ROT-fradrag (fradrag for rehabilitering, oppussing og tilbygg) som et virkemiddel mot svart arbeid. Vi viser i den forbindelse både til Sundvollen-erklæringen og til vår egen [rapport](#). Erfaringer fra bl.a. Sverige viser at etterspørselen etter svart arbeid reduseres betydelig.
- Representasjon fra Virke i fondsstyret for ordningen med regionale verneombud for hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen. Virke har mange medlemmer som er berørt av og betaler inn til ordningen, og det er derfor uholdbart at vi ikke er representert i styret for ordningen.